

Državni izpitni center

P 0 8 1 A 1 0 1 1 3

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Ponedeljek, 26. maj 2008

POKLICNA MATURA

IZPITNA POLA 1

Nal.	Rešitve	Točkovanje	Točke
1.	b	1	1
2.	<p>Po smislu, npr.: Razlikujeta se v tem, da pri navadnem zvonjenju zvonar zaniha zvon s potegom vrvi, pri pritrkavanju pa nastane melodija z udarci kladiv, ki visijo v notranjosti zvonov. / Pri pritrkavanju nastane melodija z neposrednim udarjanjem kladiv na zvonove, pri navadnem zvonjenju pa tako, da zvonar potegne vrv.</p> <p>Primer vsebinsko ustrezne, a nepopolne razlage (1 točka za vsebinsko ustreznost): Pri pritrkavanju z ritmičnim zvonjenjem nastane melodija, pri navadnem zvonjenju pa ne. / Pritrkavanje je ritmično zvonjenje, ko glasovi zvonov preidejo v melodijo, navadno zvonjenje pa uporabljajo za vsakdanje dogodke.</p>	<p>2 = vsebinsko ustrezna razlaga, ki vsebuje opredelitev posebnosti zvonjenja in pritrkavanja ALI 1 = vsebinsko ustrezna razlaga, ki vsebuje opredelitev posebnosti zvonjenja ali pritrkavanja</p> <p>1 = jezikovna pravilnost vsebinsko ustreznega odgovora v eni povedi</p> <p>Kandidat dobi točko za jezikovno pravilnost, če je za vsebinski del odgovora dobil vsaj eno točko.</p>	3
3.	NE DA DA NE DA DA	6 pravih odg. = 3 5 ali 4 pravi odg. = 2 3 ali 2 pravi odg. = 1	3
4.	3 2 1	3 pravi odg. = 2 2 pravi odg. = 1	2
5.	publicistično neumetnostno javno	1 za vse tri pravilne podčrtave	1
6.	(1. odstavek) opisovanje (3. odstavek) razlaganje	1 1	2
7.	Nataša Jager Radin Francem Blejcem Svet in ljudje / Svet&ljudje Utrinki dediščine Upoštevamo samo take zapise. Po smislu, npr.: prikazati/ponazoriti pritrkavanje / prikazati pritrkavanje in učenje pritrkavanja / prikazati, kakšni so zvonovi / pritegniti bralca.	5 pravih odg. = 3 4 ali 3 pravi odg. = 2 2 ali 1 pravi odg. = 1	3
8.	Po smislu, npr.: igra zvonov / glasba zvonov / ritmično zvonjenje / skupinsko muziciranje / ubrane melodije Upoštevamo tudi: ljudski umetniki / melodije izvajajo iz zvonov / glasovi zvonov se zlivajo v melodijo / ritmično zvonjenje, nastalo z udarci kladiv ali kembljev	3 ustrezne besedne zveze = 2 2 ali 1 = 1	2
9.	3 1 4 5 2	5 ali 4 pravi odg. = 2 3 ali 2 pravi odg. = 1	2

10.	sopomenki/sopomensko nadpomenka – podpomenka / nadpomensko – podpomensko sopomenki/sopomensko	3 pravilni odg. = 2 2, 1 pravilen odg. = 1	2
11.	Gorenjci / Belokranjci / Rezijani (Rezijci) / Porabci / Korošci Upoštevamo samo take zapise.	5, 4 pravilni odg. = 2 3, 2 pravilna odg. = 1	2
12.	zvočnik Po smislu, npr.: Beseda zvočnik ima drugačen koren kot ostale besede. / Ker imajo vse druge besede koren -zvon-. / Ker ima zvočnik drugačen pomen kot ostale besede.	1 za pravilno podčrtavo 1 za ustrezno utemeljitev 1 za jezikovno pravilnost	3
13.	enodelno z izpeljevanjem kdor zvoní	1 1 1	3
14.	a	1	1
15.	A b B prevzeta C župnija Po smislu, npr.: Mladi lahko v župniji sodelujejo v različnih skupinah. / V naši župniji imamo dve cerkvi. / V župniji ustvarjajo pritrkovalci. / V župniji so zbirali denar za obnovo cerkve. / Zvonovi so ponos vsake župnije.	1 1 1 1 za smiselno uporabo besede v povedi 1 za jezikovno pravilnost	5
16.	b	1	1
17.	Po smislu, npr.: Glasno zvonjenje lahko poškoduje sluh, zato je pri pritrkavanju v zvoniku pametno uporabljati čepke za ušesa.	1 za pomensko ustrezno preoblikovano poved 1 za jezikovno pravilnost	2
18.	A pritrkavanje ta navada B v pogojnem/v pogojniku/pogojni/pogojnik C Po smislu, npr.: Strokovnjaki niso popolnoma prepričani o tem, da se je pritrkavanje pri nas začelo v 16. stoletju. / Gre za domnevo, ne za natančen podatek. / Ker niso prepričani o resničnosti podatkov in imajo o tem nezanosljive vire.	1 1 1 1 za vsebinsko ustreznost 1 za jezikovno pravilnost	5
19.	a	1	1
20.	Na ozemlje današnje Slovenije so v najstarejšem obdobju prihajali predvsem beneški zvonovi, kasneje pa tudi koroški. Uilivali so jih potujoči zvonarji, ki so hodili iz kraja v kraj in kar tam ulili zvon. Najstarejši zvon pri nas, ki ga je okoli 1310 leta ulil zvonar Jacobus iz Benetk, hrani Narodni muzej v Ljubljani. Drugi po starosti je zvon, ki visi v zvoniku ljubljanske stolnice in je delo zvonarjev Bela in Vivencija. Upoštevamo tudi rešitev z zamenjanim besednim redom: leta 1310.	brez napak = 4 1, 2 napaki = 3 3, 4 napake = 2 5, 6 napak = 1	4

21.	<p>Ustreznost besedilni vrsti (8)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Naslov (izviren naslov ali navedba teme; samo <i>Poročilo</i> ni ustrezen naslov) • Kaj in kje se je zgodilo, kdaj se je dogajalo, kdo je pri tem sodeloval <ul style="list-style-type: none"> - poletna šola pritrkavanja - na Šmarni gori - od 21. 7. do 30. 7. 2005 - imenovan je organizator - udeleženec/-ci je/so imenovan/-i v besedilu ali v podpisu • Potek dogajanja <ul style="list-style-type: none"> - navedba bistvenih oz. najpomembnejših dogodkov: učenje osnov pritrkavanja, spoznavanje zgodovine pritrkavanja, komponiranje na računalniku, izvajanje melodij; družabna srečanja - posebna zanimivost oz. zanimiv pripetljaj/podatek/izjava (o poletni šoli ali udeležencih) • Obseg besedila <p>Jezikovna pravilnost (2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovnična pravilnost - pravopisna pravilnost <p>Slogovna ustreznost (2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - časovna razvrstitev dogodkov oz. navedba dogodkov v smiselnem časovnem zaporedju (npr.: najprej, nato, na koncu; prvi dan, naslednja dva dni, zadnji večer ...) - natančnost pri navajanju podatkov (npr.: imena, priimki, funkcije udeležencev, avtor izjave ali vir posameznih informacij ipd.) - pripovedovalno besedilo – glagoli v pretekliku v 1. ali 3. osebi ednine ali množine - prevladujoča objektivnost besedila - brez prvin uradnega pisma, vabila ipd. 	<p>1</p> <p>2 (vseh 5 podatkov = 2 2, 3 ali 4 podatki = 1)</p> <p>3 (5 dogodkov = 3 4 dogodki = 2 3 ali 2 dogodka = 1)</p> <p>1</p> <p>1 (Če je v besedilu manj kot 70 ali več kot 120 besed, kandidat te točke ne dobi.)</p> <p>2 (3 napake = – 1 točka, do 0 točk)</p> <p>2 (Za vsako vrsto slogovne neustreznosti odštejemo 1 točko, do 0 točk.)</p> <p>Za vsako sestavino uradnega besedila (sporočevalčev naslov, naslovnikov naslov, posebej zapisana kraj in datum) se odbije točka, do 0 točk.</p>	12
-----	---	--	----

Primeri poročil

POROČILO O POLETNI ŠOLI PRITRKAVANJA

V poletni šoli pritrkavanja, ki je potekala od 21. 7. do 30. 7. 2005 na Šmarni gori in jo je organiziralo pritrkovalsko društvo Ledinek, smo se začetniki marsikaj naučili.

Prvi dan smo se namestili in imeli uvodno uro o zgodovini pritrkavanja. Drugi dan smo se učili o osnovah pritrkavanja in spoznali stoječe viže. Tretji dan je bil namenjen prvim pritrkovskim poskusom. Nato smo dva dni vadili igranje stoječih viž. V drugem delu šole smo se lotili tudi letečih viž. V popoldanskem času smo se učili komponirati na računalnik, večerne ure pa so bile namenjene družabnim igram, kvizom in izmenjavi izkušenj.

Ana Bole

PESEM ZVONOV

Dijaki Srednje glasbene šole Ljubljana smo se od 21. 7. do 30. 7. 2005 na Šmarni gori udeležili poletne šole pritrkavanja. Poletno šolo je organiziralo pritrkovalsko društvo Ledinek. Vsi udeleženci smo bili začetniki.

Pod vodstvom izkušenih učiteljev smo se seznanili z osnovami pritrkavanja; najprej smo se naučili tako imenovane stoječe viže, ko vsi zvonovi mirujejo. Nato so nas seznanili z letečimi vižami, ko eden izmed zvonov niha in daje osnovni ritem. Spoznali smo pritrkavanje kot del glasbene umetnosti in poskusili komponirati pritrkovalsko melodijo na računalniku. Poslušali smo tudi predavanje o zgodovini te navade na Slovenskem. Poleg učenja pritrkavanja smo imeli čas za družabna srečanja.

Janez Novak

IZPITNA POLA 2

VODENA INTERPRETACIJA

Mart Lenardič, Nesrečni Danilo (odlomek)

ODLOČNOST NESREČNEGA DANILA

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Opredelitev odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje)

2 T

0 T – Ni opredelitve. / Opredelitev je napačna.

Primer: Odlomek spada v sodobni čas. / Odlomek je iz drame.

1 T – Zvrst je poimenovana.

Primer: Odlomek je iz epskega besedila.

2 T – Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.

Primer: Odlomek je iz pripovednega besedila, saj govori o Danilovih dejanjih, lirsko pa ga obarvajo njegovi občutki.

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

4 T

0 T – Ni povzetka, ni obnove.

1 T – Obnova odlomka z vsebinskimi napakami.

2 T – Obnova odlomka brez vsebinskih napak. / Povzetek odlomka z vsebinskimi napakami/z vsebinsko napako.

Primer: Glavni književni lik opazi svoje nekdanje dekle z drugim in se zelo razburi. Zdi se mu, da je končno nastopila možnost za maščevanje. Svoj načrt uresniči kar na javnem mestu.

3 T – Namesto povzetka odlomka je naveden samo posamezen motiv odlomka.

Primer: Pisatelj govori o dogodku, v katerem se pokaže Danilova odločnost. Spet hoče osvojiti nekdanje dekle, vendar se njegov poskus nesrečno konča.

4 T – Povzetek odlomka. Brez vsebinskih napak.

Primer: V odlomku beremo o dogodku, ko je Danilo, verjetno v nekem lokalu, srečal svojo nekdanjo ljubezen v družbi z drugim fantom. Srečanje ga je zelo vznemirilo. Ko se je opogumil, je odločno krenil proti paru. Pričakoval je dekletovo občudovanje, namesto tega pa ga je njen spremljevalec pretepel.

(Povzetek odlomka ocenimo s štirimi točkami tudi v interpretaciji, ki vsebuje še obnovo odlomka brez vsebinskih napak.)

Danilova občutja, vzrok njegove nesreče (Razčlemba in razlaga)

2 T

0 T – Vzrok ni ne razložen ne naveden. / Naveden je napačen vzrok. / Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.

Primer: Danilo je nesrečen, ker se ne more na samem pogovoriti s svojim dekletom.

1 T – Vzrok je naveden, ni razložen/razložen je skopo, površno, nejasno.

Primer: Danilo je nesrečen zaradi ljubezni. / Danilo je nesrečen zaradi neodločnosti.

2 T – Vzrok je jasno, natančno razložen.

Primer: Danilo je nesrečen zaradi izgubljene ljubezni, neuspeha v družbi in zaradi svoje neodločnosti. V še večjo nesrečo zabrede, ker se v nepravem trenutku odloči, da bo spet pridobil ljubljeno dekle.

Danilovo ravnanje, vzpodbuda zanj (Razčlemba in razlaga)**2 T**

0 T – Vzpodbuda ni ne razložena ne navedena. / Navedena in/ali razložena je napačna vzpodbuda (ne ustreza odlomku).

Primer: Danilo se na stranišču pomiri in se gre pogovoriti s svojim dekletom in njenim fantom.

1 T – Vzpodbuda je navedena, ni razložena/razložena je skopo, površno, nejasno.

Primer: K odločnemu ravnanju ga vzpodbudita srečanje v lokalu in spomin. / K odločnemu ravnanju ga vzpodbudi želja po odobravanju, po ljubezni.

2 T – Vzpodbuda je jasno, natančno razložena.

Primer: Danilo je najprej čisto nemočen, ko zagleda Jeklenolaso z drugim. K odločnemu ravnanju ga vzpodbudi misel, da ga je dekle zapustilo, ker je bil njen novi fant odločnejši od njega. Spomni se, da se takrat ni dovolj boril za ljubezen, ampak se je samo predajal žalosti. Zdaj si predstavlja, da bo z odločnim ravnanjem vse popravil in dosegel svoj cilj: življenje z osebo, ki jo ljubi.

Odziv drugih oseb (Razčlemba in razlaga)**2 T**

0 T – Odziv ni ne naveden ne razložen. / Naveden je napačen odziv. / Razlaga odziva je napačna, ne ustreza odlomku.

Primer: Vsi se mu pogumno postavijo po robu, saj nihče ne mara nasilja.

1 T – Odziv je naveden, ni razložen/razložen je skopo, površno, nejasno. / Parafraziran je del odlomka.

Primer: Razen fanta Jeklenolase nihče ničesar ne naredi. / Druge osebe so začudene, saj naredijo špalir, dekle in fant zbegano vstaneta, on pa gre odločno proti njima.

2 T – Odziv je jasno, natančno razložen.

Primer: Njegovo nekdanje dekle in njen novi fant sta zmedena. Ljudje naokrog začudeni opazujejo Danilovo ravnanje. Najmanj prijetna je njegova jezna odločnost za Jeklenolaso. Dekle s strahom čaka, kaj bo naredil, on pa si trepetanje njenih ustnic razlaga kot ljubezensko vznemirjenje in se je poželjivo dotika. Zato ga njen fant pretepe in mu uniči sanje.

Citirana poved iz odlomka (Predstavitev dejstev in stališč)**2 T**

0 T – Poved ni citirana. / Citirana poved ne ustreza navodilu.

Primer: »To je torej ljubezen, sem si mislil, rekel pa nisem nobene.«

1 T – Namesto citirane povedi je opisan primer. / Citirana je katera koli poved, v kateri je izražena odločnost.

Primer: Pravi, da se z odločnostjo vse doseže. / »Odločno sem sklenil pesti, sestavil prste v dva granitna bloka.«

2 T – Citirana je ustrezna poved.

Primer: »Kako lahko je vse, če je človek odločen.«

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)**2 T**

0 T – Povzetka ni. / Povzetek se ne nanaša na prejšnje razlage, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).

2 T – Povzetek se nanaša na prejšnje razlage.

Primer: Jeklenolasa in njen fant se počutita ogrožena, ljudje, ki so priča dogodku, se ne vpletejo. Poskus, da bi nesrečni Danilo spremenil svojo osebnost, je le še ena grenka izkušnja zanj.

(0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)

Mnenje o dogajanju v odlomku (Sinteza in vrednotenje)**2 T**

0 T – Mnenje ni izraženo. / Izraženo je kot skopa trditev.

Primer: Danilo ne ravna prav.

1 T – Mnenje je nejasno, izraženo z ohlapno, šibko razlago.

Primer: Ko so ljudje videli, kako besen je Danilo, ga ne bi smeli pustiti naprej. Tako so tudi oni odgovorni za to, kar se je zgodilo. / Mislim, da Danilo ni ravnal prav. Problemov se ne rešuje s pestmi, ampak s pogovorom.

2 T – Mnenje je jasno, vsebuje ustrezno razlago.

Primer: Dogajanje v odlomku nam prikaže zelo čustvenega človeka in njegove napačne reakcije. Če ne bi bil tako čustven in nemočen, ne bi zbolel zaradi nesrečne ljubezni, ob srečanju s svojim nekdanjim dekletom pa ne bi bil tako vznemirjen. Če si je želel dokazati, da je zdaj močnejši in odločnejši, bi lahko to storil v kakšni novi zvezi, ne pa pred dekletom, ki ni več hotelo živeti z njim. Tako ne bi ponavljal starih napak, izkušnja pa bi bila zanj dobra življenjska šola.

Presoja odločnosti v življenju (Sinteza in vrednotenje)**2 T**

0 T – Ni presoje. / Presoja je izražena kot skopa trditev/ne ustreza navodilu.

Primer: Odločni ljudje so uspešnejši od neodločnih.

1 T – Presoja je nejasna, izražena z ohlapno, šibko razlago/nakazana v primeru iz življenja.

Primer: Odločnost je dobra lastnost, ampak kadar je močnejša od vseh drugih, vodi v prepire, saj nočemo popustiti.

2 T – Presoja je jasna, vsebuje ustrezno razlago.

Primer: Mislim, da so odločni ljudje v glavnem uspešnejši kot neodločni, ne velja pa to zmeraj. Odločnost pripomore k temu, da nam drugi ljudje ne postavljajo ovir na poti k našim ciljem. Drugi imajo namreč vedno večjo moč nad posameznikom, ki je pripravljen popuščati. Naša odločnost pa še ne zagotavlja uspeha, saj je zanj vsaj tako pomembna tudi dejavnost. Ni dovolj, da smo odločni, pomembno je, da naredimo vse, kar je v naši moči.

Utemeljitev presoje s primerom iz izkušenj (Predstavitev dejstev in stališč)**2 T**

0 T – Naveden ni noben primer. / Naveden je primer, ki ne utemeljuje presoje.

Primer: Kadar sem bil odločen, sem bil ponosen na to.

1 T – Primer je samo imenovan/nakazan.

Primer: Nekateri za ljubezen ubijajo, pristanejo v ječi ali psihiatrični bolnišnici. / Marsikdo omahuje, ko se odloča za osamosvojitve, za odhod od doma.

2 T – Primer je na kratko opisan.

(Ocena, ki je v tem točkovniku ovrednotena z dvema točkama, je utemeljena s primerom dijaka, ki zna pred sošolci in učitelji odločno zagovarjati svoja stališča o tem, kaj je življenjski uspeh, pri pouku pa ni uspešen, ker v učenje ne vlaga nobenega truda.)

Členitev besedila (Predstavitev dejstev in stališč)**2 T**

0 T – Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.

1 T – Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.

2 T – Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost

Slovnična pravilnost	2 T
Pravopisna pravilnost	2 T
Slogovna ustreznost	2 T

Za vse velja:

0 T – Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.

1 T – Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.

2 T – Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

DODATNA NAVODILA:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, mu v skladu s katalogom (z opisanimi elementi interpretacije v preglednici) v razdelku Logična členitev (zgradba) odštejemo eno točko; če napiše manj kot 200 besed, mu odštejemo dve točki.

SAMOSTOJNA INTERPRETACIJA

Ivan Tavčar, Cvetje v jeseni (odlomek)

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Opredelitev odlomka (besedila) glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje) 2 T

0 T – Ni opredelitve. / Opredelitev je napačna.

Primer: Odlomek je drama zaradi pogovora.

1 T – Zvrst je poimenovana.

Primer: Odlomek je iz pripovednega besedila.

2 T – Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.

Primer: V tem delu pripovednega besedila se kot značilna dramatska prvina pojavlja dialog.

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje) 4 T

0 T – Ni povzetka, ni obnove.

1 T – Obnova odlomka z vsebinskimi napakami.

2 T – Obnova odlomka brez vsebinskih napak. / Povzetek odlomka z vsebinskimi napakami/z vsebinsko napako.

Primer: Pisatelj se v odlomku pogovarja z mestnimi damami in jim pripoveduje o vsakdanjem življenju na kmetih. Dokazuje jim, da so zakoni tam boljši kot v mestu.

3 T – Namesto povzetka odlomka je naveden samo posamezen motiv odlomka.

Primer: Pripovedovalec govori ženskam o tem, da je dober zakon s številnimi otroki pomemben za obstoj slovenskega naroda.

4 T – Povzetek odlomka. Brez vsebinskih napak.

Primer: Pripovedovalec se spominja svojega mrtvega dekleta in daje v pogovoru z mestnimi damami kmečki zakon za zgled. Svoje razmišljanje o njem poveže s problematiko obstoja slovenskega naroda.

(Povzetek odlomka ocenimo s štirimi točkami tudi v interpretaciji, ki vsebuje še obnovo odlomka brez vsebinskih napak.)

Prepoznavna – izbira problema/prvine (Razčlemba in razlaga) 3 T

0 T – Problem ni izbran. / Literarna prvina ni izbrana. / Samo splošno razmišljanje o pojavu ali problemu – brez povezave z odlomkom.

1 T – Izbran je problem, ki je v odlomku samo nakazan. / Izbrana je prvina, ki ni bistveno povezana z osrednjo prvino.

Primer: pripovedovalčeva nevljudnost do dam

2 T – Izbran je problem, ki je smiselno povezan z osrednjim problemom. / Izbrana je prvina, ki je smiselno povezana z osrednjo prvino.

Primer: ljubezen med pripovedovalcem in Meto

3 T – Izbran je osrednji problem odlomka/in problem, ki je bistveno povezan z njim. / Izbrana je osrednja prvina odlomka/in prvina, ki je bistveno povezana z njo.

(Upoštevamo tudi poimenovanje v naslovu. Problem, izbran za ta vzorec samostojne interpretacije, je natisnjen krepko.)

Primer: pripovedovalčev pogled na zakonsko skupnost, kmečki in mestni zakoni, vloga žensk in moških v zakonu

Razlaga izbranega problema/izbrane prvine (Razčlemba in razlaga)**3 T**

0 T – Ni razlage. / Razlaga je napačna.

Primer: Pripovedovalec se spre z ženskami, ker mu ne verjamejo, da je imel Meto res rad, čeprav je gospod.

1 T – Razlaga je skopa, površna.

Primer: Pisatelj opozarja dame, da njihovi zakoni niso pravi, ker ne delajo toliko kot na kmetih in nimajo enakih pravic.

2 T – Parafraziran je ustrezen del odlomka.

Primer: Zanj je glavno, da se nam naša zemlja ne sme vzeti. Na to je treba misliti tudi, kadar se ženimo. Kdor se ženi, naj ima otroke, ki ga bodo nasledili. Tako narod ne bo izumrl.

3 T – Razlaga je ustrezna, jasna, natančna.

Primer: Pripovedovalec v pogovoru z mestnimi damami izraža mnenje, da morata imeti mož in žena v zakonu enake pravice in enake dolžnosti. Trdi, da se to bolj uresničuje na kmetih, kjer si zakonca pravično delita delo in s tem skrb za celotno družino. Za njuno pomembno nalogo šteje povezanost z domovino, ki se kaže tudi tako, da zakonca poskrbita za številno potomstvo. To je po njegovem mnenju pogoj za obstoj slovenskega naroda.

Utemeljitev razlage z opisanim ali s citiranim primerom iz odlomka (Predstavitev dejstev in stališč)**2 T**

0 T – Primera ni.

1 T – Primer iz odlomka ni natančno v skladu z razlago, a je še smiselno povezan z njo.

Primer: »Zatorej pozneje nisem poznal nikdar več ženske in lahko rečem, da do sedaj še nisem prelomil zvestobe, ki jo dolgujem njenemu spominu.«

2 T – Primer iz odlomka je natančno v skladu z razlago.

Primer: »V mojih očeh je zakon predvsem gospodarska pogodba, ki daje strankama enake pravice in enake dolžnosti.«

(Z dvema točkama ovrednotimo tudi vsak drug primer, ki natančno utemeljuje razlago.)

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)**2 T**

0 T – Povzetka ni. / Povzetek se ne nanaša na prejšnje razlage, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).

2 T – Povzetek se nanaša na prejšnje razlage.

Primer: Ob branju odlomka spoznamo samo pripovedovalčev pogled na zakon. Njegove sogovornice mu ne nasprotujejo s kakšnim primerom iz svoje zakonske izkušnje.

(0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)

Lastno mnenje o problemu/prvini v odlomku (Sinteza in vrednotenje)**2 T**

0 T – Mnenje ni izraženo. / Izraženo je kot skopa trditev.

Primer: Pisatelj hvali življenje na kmetih, sam pa živi v mestu. To ni prepričljivo.

1 T – Mnenje je nejasno, izraženo z ohlapno, šibko razlago.

Primer: Čudim se, da so poročene ženske poslušale govorjenje neporočenega možkega o zakonu. Ali res niso nič delale ali pa so tako vpludne in sočutne. Ker ni imel svojih izkušenj, ne bi smel kritizirati.

2 T – Mnenje je jasno, vsebuje ustrezno razlago.

Primer: V odlomku ni nobenega dokaza za to, da žene v mestih uživajo le pravice, njihovi možje pa imajo samo dolžnosti. Prijateljice, s katerimi pripovedovalec govori, verjetno res niso v službi (to je bilo v tistih časih običajno) in za družino materialno ne prispevajo toliko kot njihovi možje. Domnevam pa, da se bolj kot oni ukvarjajo z vzgojo otrok, kar je po mojem mnenju vsaj tako pomembno kot »gospodarska pogodba« med zakoncema.

Lastno mnenje o problemu/prvini na splošno (Sinteza in vrednotenje)**2 T**

0 T – Ni mnenja. / Mnenje je izraženo kot skopa trditev. / Ni povezano z odlomkom.

Primer: Danes ni nobenih razlik, vsi zakoni so emancipirani.

1 T – Mnenje je nejasno, izraženo z ohlapno, šibko razlago/nakazano v primeru iz življenja.

Primer: Zakoni zdaj sploh niso več moderni, ker so ženske zaposlene in finančno neodvisne in nočejo več biti kot Tavčarjeve prijateljice. Če jih možje vzdržujejo, morajo delati, kar oni hočejo.

2 T – Mnenje je jasno, vsebuje ustrezno razlago.

Primer: Vloge žensk oziroma žena so se od Tavčarjevih časov do danes močno spremenile, še vedno pa predvsem one skrbijo za vzgojo otrok. Imajo jih sicer manj kot v preteklosti, a mislim, da je v času, ko smo povsod priče krize vrednot, vzgoja mnogo težje delo kot nekoč. Družina tudi ni več taka vrednota, kot je bila. Ne mestni ne kmečki zakoni niso več niti trden temelj družbe niti garancija za obstoj naroda. Ta obstoj je danes odvisen predvsem od narodne in jezikovne zavesti vsakega posameznika, ne glede na njegove družbene vloge in položaj.

Utemeljitev mnenja s primerom iz lastnih izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila (Predstavitev dejstev in stališč)**2 T**

0 T – Naveden ni noben primer. / Naveden je primer, ki ne utemeljuje presoje.

Primer: Mladi ljudje še sploh ne razmišljamo o zakonu. Raje se zabavamo.

1 T – Primer je samo imenovan/nakazan.

Primer: Moji starši se včasih sprejo, ker je oče pogosto odsoten in mora mama za vse poskrbeti sama. No, skoraj za vse, ker ji s sestro tu in tam pomagava. Tudi v drugih družinah je podobno.

2 T – Primer je na kratko opisan.

(Mnenje, ki je v tem točkovniku ovrednoteno z dvema točkama, je utemeljeno s primerom znanke, sodobne poslovne ženske, ki skupaj z možem vodi podjetje, ob tem pa (sama) zgljedno skrbi za vzgojo otrok.)

Členitev besedila (Predstavitev dejstev in stališč)**2 T**

0 T – Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.

1 T – Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.

2 T – Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost in slogovna ustreznost**Slovnična pravilnost****2 T****Pravopisna pravilnost****2 T****Slogovna ustreznost****2 T**

Za vse velja:

0 T – Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.

1 T – Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.

2 T – Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

DODATNA NAVODILA:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, mu v skladu s katalogom (z opisanimi elementi interpretacije v preglednici) v razdelku Logična členitev (zgradba) odštejemo eno točko; če napiše manj kot 200 besed, mu odštejemo dve točki.
- Za izviren naslov samostojne interpretacije prištejemo skupnemu seštevku točk eno točko do največjega možnega števila (30).